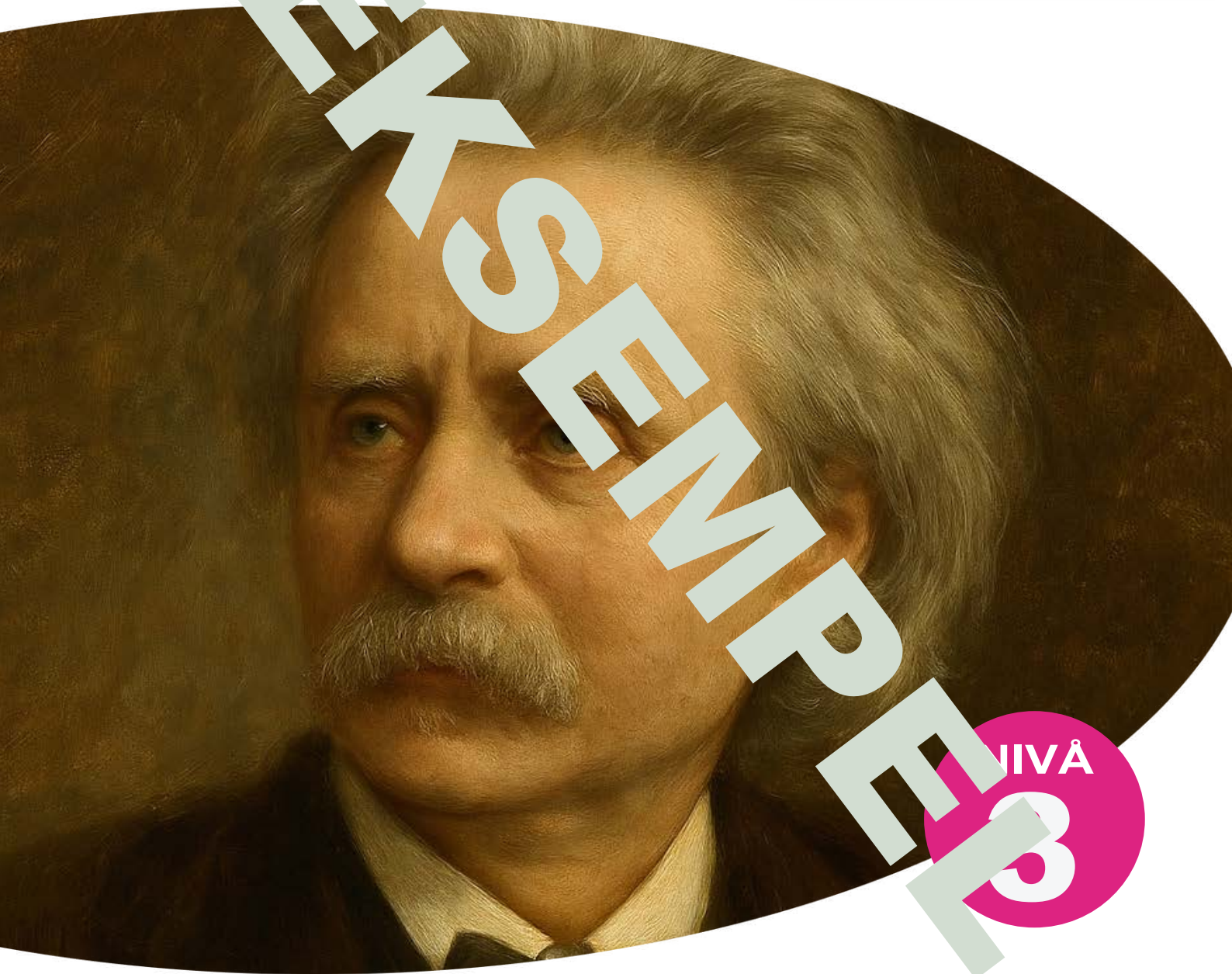

EDVARD GRIEG

Musikkens nasjonsbygger

Navn:

NIVÅBASERT LESING

Musikkens nasjonsbygger

Edvard Grieg er Norges mest kjente komponist. Han ble født i Bergen i 1843 og døde i 1907. Grieg skrev musikk som er kjent og elsket over hele verden. Han brukte norsk folkemusikk som inspirasjon og fikk mange til å legge merke til Norge som var et lite land som få kjente til på den tiden.

Grieg vokste opp i en musikalsk familie og reiste senere til Tyskland for å studere. Der lærte han mye, men han savnet Norge. Da han kom hjem, begynte han å komponere musikk som kunne høres norsk ut. Han brukte melodier, toner, naturbilder og beskrivelser fra fjorder og fjell.

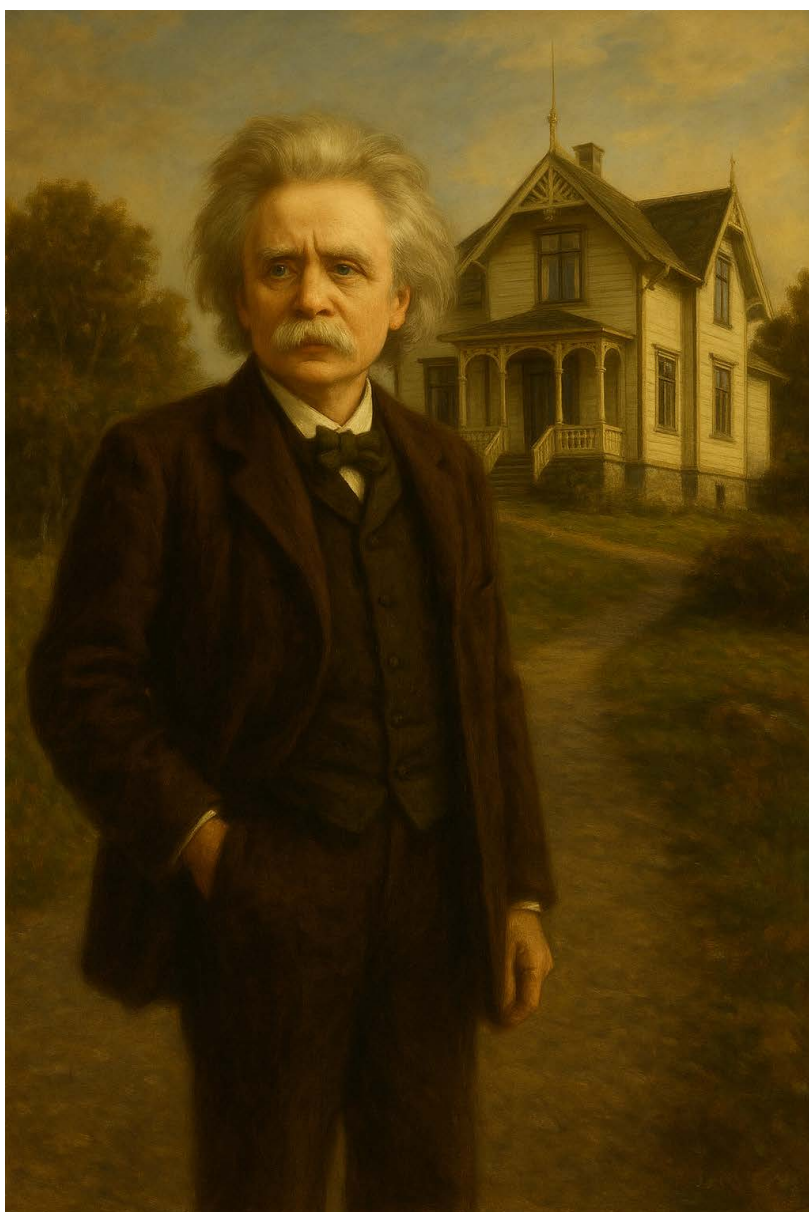
En av hans mest kjente verk er musikk som han skrev til teaterstykket Peer Gynt av Henrik Ibsen.

Der finner vi blant annet stykket «I Dovregubbenes hall». Musikken beskriver hvordan hovedpersonen

Peer Gynt sniker seg inn i fjellet, der det bor troll og Dovregubben – trollenes konge. Toner er stille og mystisk, men blir sterkere og mer dramatiske etter hvert. Mange kjenner igjen denne musikken selv om de ikke vet at det er Grieg som har skrevet den.

Grieg var også en stolt nordmann. Han skrev ikke bare for konserthus, men for hele folket. Han ønsket at folk skulle føle stolthet for norsk kultur og natur. Derfor blir han ofte kalt musikkens nasjonsbygger.

Edvard Grieg bodde de siste årene av livet sitt i huset Troldhaugen utenfor Bergen. Der kan du i dag besøke både huset og gravplassen hans. Griegs musikk lever videre – i mer enn 100 konserter, og skolebøker over hele verden.

I Dovregubbens hall

Et dramatisk møte med trollene «I Dovregubbens hall» er en av Edvard Griegs mest kjente musikkstykker. Det ble skrevet som del av teaterstykket Peer Gynt, som ble skrevet av Henrik Ibsen.

Musikken følger handlingen i stykket og beskriver hvordan hovedpersonen Peer Gynt går inn i fjellet, inn i Dovregubbens hall – trolldommens plass.

Musikken begynner helt stille. Den gir en følelse av noe mystisk og ukjent. Du kan nesten se for deg mørket i fjellet, og høre hvordan Peer Gynt trer forsiktig inn blant steiner og skygger. Etter hvert blir musikken sterkere og mer dramatisk. Det er som om trollene våkner og begynner å danse, rope og jage. Til slutt blir musikken voldsom, som om alt holder på å eksplodere.

Grieg brukte musikk for å fortelle en historie uten ord. Derfor passer dette stykket godt i filmer, tegneserier og skumle scener. Mange barn og voksne kjenner melodien, selv om de ikke vet at det er norsk musikk fra 1800-tallet. Når vi lytter til «I Dovregubbens hall», kan vi bruke fantasien:

Hva ser du for deg? Hva hører du? Hvem er Dovregubben? Hva skjer med Peer Gynt?

Skriv en fortelling

Bruk fantasien – inne i fjellet

Skriv en liten fortelling inspirert av musikken I Drømmelandets hall.

Forestill deg at du går inn i et mørkt fjell og møter rare vesener, som troll og drager, og åpninger.

Hva ser du? Hva skjer? Hvor går du? Hvordan kommer du deg ut igjen?

Skriv minst 15 setninger. Du kan bruke ord som: mørk, skummel, tryk, skritt, stemmer, redsel, løpe, skjule, lys.

Spørsmål. Velg a,b,c eller d. Fasit på siste side.

1. Hva er Edvard Grieg mest kjent for?
 - A) Han skrev Norges nasjonalsang
 - B) Han malte bilder av fjell og fjorder
 - C) Han var Norges største komponist
 - D) Han var konge i Norge
2. Hvor hentet Grieg mye inspirasjon fra?
 - A) Amerikansk jazz
 - B) Tysk opera
 - C) Norsk folkemusikk og naturen
 - D) Dansk teater
3. Hva het huset der Grieg bodde de siste årene?
 - A) Peer Gynt-huset
 - B) Dovregubbens hall
 - C) Musikkens palass
 - D) Troidhaugen
4. Hva er «I Dovregubbens hall» et eksempel på?
 - A) En kjærlighetssang
 - B) Et norsk folkeeventyr
 - C) Musikk som beskriver en scene med troll
 - D) En religiøs salme
5. Hvem skrev teaterstykket Peer Gynt som Grieg lagde musikk til?
 - A) Henrik Ibsen
 - B) Bjørnstjerne Bjørnson
 - C) Ludvig Holberg
 - D) Knut Hamsun
6. Hvorfor blir Grieg kalt «musikkens nasjonsbygger»?
 - A) Han bygde en stor konsertsal i Oslo
 - B) Han skrev musikk som fikk folk til å føle stolthet for Norge
 - C) Han reiste aldri utenlands
 - D) Han vant Nobels fredspris

OPPGAVER

1) Edvard Grieg ønsket å skrive musikk som hørtes norsk ut, og som gjorde folk stolte av landet sitt.

Hva betyr musikk for deg? Hvilken musikk liker du best – og hvorfor? Finnes det musikk fra ditt hjemland som gir deg følelse av glede, stolthet eller minner? Skriv 5–10 setninger og forklar hva musikk betyr for deg.

Grieg reiste til Tyskland, men kom aldri til å savne Norge og den norske naturen. Har du opplevd å savne hjemstedet ditt, familien din eller naturen der du vokste opp? Skriv en tekst på 8–10 setninger der du forteller hva du savner, og hvorfor det betyr noe for deg.

Grieg ville vise frem norsk kultur til resten av verden.

Hva vil du vise frem fra ditt eget land? Er det musikk, mat, natur, historie eller noe annet du er stolt av? Skriv en tekst på minst 8 setninger der du forklarer hva du gjerne vil dele med andre – og hvorfor.